

Aanbidding, het hart van de gemeente

13

Loof de Heer!

Aanbidding en lof is een van de elementen van onze gemeentelijke samenkomsten. Het Woord van God motiveert ons er honderden keren voor: 'Loof de Heer!' Als we het Oude en Nieuwe Testament lezen, ontdekken we al snel meer van zulke oproepen zoals: loof, prijs, breng lof, zegen, dank, aanbid, zing een nieuw lied, verheug, eer, dien, verheerlijk, enz. Steeds weer opnieuw wijzen de Bijbelschrijvers erop dat deze aspecten een cruciale rol vormen in het leven van al de gelovigen. De oproepen zijn zo talrijk, dat we ze niet kunnen zien als iets vrijblijvends voor sommigen van ons. Ze staan toch niet voor niets zo vaak in het meervoud? Aanbidding kan heel persoonlijk zijn, maar haar gebruikelijke plaats is in de samenkomst van de gelovigen (vgl. Ps35:18; 96:3). Alle gelovigen, niemand uitgesloten, worden door de heilige

Geest uitgenodigd om aan die oproep gehoor te schenken. Want God heeft Zich in onze tijd niet maar een paar enkelingen verlost, maar de hele gemeente verworven, met als doel dat 'jullie de voortreffelijkheden van Hem bekend zouden maken die jullie uit de duisternis heeft geroepen tot zijn wonderbare licht' (1Pt2:9). Het is niet de bedoeling dat we onszelf met Gods zegeningen gaan versieren. Onze status staat in dienst van de verbreiding van Gods goede naam naar onze omgeving. We zijn verlost om de weldaden van onze Heer bekend te maken. We verkondigen zijn goede karakter en wonderbare daden. Hiervoor heeft Hij ons geroepen uit de duisternis tot zijn wonderbare licht, om vrijwillig Gods heerlijkheid zichtbaar te maken en over deze heerlijkheid te vertellen (Hd2:11; Js43:21). De vergelijking tussen duisternis en licht die de apostel hier maakt, vinden we diverse keren terug

in het Oude Testament (Sp2:13; Js9:1; Hd26:18; 2Ko4:6; Ef5:8). Er is een duidelijke scheiding tussen beide. En die scheiding is ook zichtbaar tussen de verlost en de niet-verlosten, de gelovigen en de niet-gelovigen. We horen niet meer bij die duisternis, maar zijn het licht dat de heerlijkheid van God uitstraalt. Zo zijn we geroepen om Gods licht te reflecteren, in ons hele leven. Een leven dat doordrongen is van een hemelse aanbidding.

We zijn hier bij elkaar

Een hoofddoel van onze aanbidding bestaat erin God te verblijden, Hem blij en tevreden te maken. Zoals ouders die hun kinderen liefhebben er vreugde aan beleven als hun kinderen bij hen zijn, verheugt ook God Zich als zijn kinderen in lof, aanbidding en liefde verenigd zijn en aanwezig zijn voor zijn aangezicht. De Vader verlangt ernaar dat zijn kinderen Hem >>

in Geest en waarheid aanbidden. Dat gebeurt in een relatie van de Vader tot de gelovige die nieuw is in het Nieuwe Testament. We vinden dat niet terug in het Oude Testament, waar God enkel in verbinding met het gehele volk 'Vader' genoemd werd. Toch willen we de Vader, zoals reeds aangestipt, niet individueel ('in ons uppie') aanbidden. We gaan naar de gemeente om openbaar en samen datgene te uiten, wat ons al de hele week min of meer heeft beziggehouden: Gods heerlijkheid in ons leven. Elk gemeentelid voegt aan die dankbaarheid en eer van God iets toe. Calvijn zegt zelfs scherp dat degenen die niet in de heilige samenkomsten bidden, ook niet weten wat het betekent om thuis alleen te bidden.¹ De Heer mag verheerlijkt worden in onze samenkomst, door datgene wat we uit onze eigen persoonlijke wandel met de Heer delen met de medegelovigen. Zo wordt het een gemeenschappelijke aanbidding. We staan op dat moment voor God en zijn bereid om Hem als dienaars te dienen en verheerlijken. We moeten aan de andere kant niet klein van God denken. Veel gelovigen hebben dat gedaan. God wordt soms precies in ons vakje gestopt en heeft geen enkele overeenkomst meer met de God voor Wie de aanbidders in de Bijbel neervielen met de woorden: 'heilig, heilig, heilig' (Js6:3). De woorden die Petrus uitsprak tot de Heer Jezus: 'Ga weg van mij! Want ik ben een zondig mens, Heer!' (Lc5:8), komen ons dan vreemd voor. Een goede vraag die we onszelf mogen stellen is: Wanneer heb ik voor het laatst een heilig respect voor God ervaren? Of: Wanneer ben ik voor de laatste keer verbaasd geweest over Gods karakter en zijn daden in mijn leven? Als de heilige Geest ons God zo openbaart zoals Hij werkelijk in zijn volheid is, ontstaat er bij ons zo'n grote verwondering dat we ons vanzelf verbazen en enthousiast voor Hem worden.

Meer dan gevoelens

We bezoeken de samenkomsten niet zomaar. Het is de plaats waar we samenkomen om met alle aanwezigen het aangezicht van God te zoeken. Hem willen we ontmoeten. Hij alleen mag op dat moment onze lof en eer ontvangen. We bezoeken de samenkomst niet enkel om zelf persoonlijke opbouw te vinden en te luisteren naar de preek, maar om ook samen de overwinning van Christus over de vijand te vieren en Hem te aanbidden.

Een sleutelprincipe voor onze aanbidding in de samenkomst vinden we helder verwoord in Dt16:16, waar we over de Israëlieten lezen die drie keer per jaar naar Jeruzalem gaan om voor het aangezicht van God te verschijnen: 'Driemaal per jaar zal ieder die onder u van het mannelijk geslacht is, voor het aangezicht van Jahweh, uw God, verschijnen op de plaats die Hij verkiezen zal: op het feest der ongezuurde broden, op het feest der weken en op het loofhuttenfeest.' Vervolgens voegt de schrijver de ook voor ons belangrijke woorden toe: 'Maar hij zal dan niet met lege handen voor het aangezicht van Jahweh verschijnen: ieder naar zijn vermogen, naar de zegen die Jahweh, uw God, u gegeven heeft' (Dt16:16b-17).

Als de Israëliet naar de tempel te Jeruzalem ging, deed hij dit om God te eren. Hij wilde Hem aanbidden, danken en loven met zijn offer waarmee hij voor het aangezicht van de Heer verscheen. De sleutelgedachte van zijn godsdienst was 'voor God'. Als we met die houding voor God verschijnen, verandert ons perspectief volledig. Dan zal ik bijvoorbeeld niet teleurgesteld uit de samenkomst komen, als de preek me niet heeft aangesproken of als ik niets aan de zang heb gehad. Ik zal niet teleurgesteld zijn als ik niet de beste en diepgaandste gesprekken met mijn medegelovigen heb gehad – hoe belangrijk die gesprekken ook voor

de gelovigen zijn. Ik zal niet teleurgesteld zijn als ik de tegenwoordigheid van God niet echt heb 'gevoeld' of 'gemerkt'. Vanaf het ogenblik dat God van ons verlangt dat we Hem aanbidden, mogen we niet wachten tot wij ons er zelf goed bij voelen of het 'logisch' vinden. Net zoals we niet wachten met het betalen van onze belastingen aan de overheid tot we ons er *happy* bij voelen, mogen we dus ook niet wachten totdat we ons *happy* voelen of een verlangen voelen om God te eren.

Waar onze aanbidding alleen nog geijkt wordt aan het *voel-ik-mij-er-zelf-goed-bijgevoel*, houdt ze op geestelijk te zijn. Veel van de lof- en aanbiddingsliederen in de Bijbel en geschiedenis ontstonden in een periode van veel smart en leed. Zo werd de kostbare lofprijs van Paulus en Silas gezongen in de gevangenis van Filippi (Hd16:25). Wat een offer brachten deze twee mannen! Iedereen kan zingen als de gevangendeuren zich openen en je vrijgelaten wordt. Maar deze twee godsmannen zongen zelfs toen ze vastzaten in de gevangenis en hun lichamen gekenmerkt waren door de vele geselingen (vs22-23). Als we onze 'offerprijs' vergelijken met die van Paulus en Silas, of met de prijs die velen van onze geestelijke voorvaders betaalden voor het aanbidden van de enige en waarachtige God, vallen onze 'offers' vaak in het niet. Velen van hen betaalden met hun leven of werden weggevoerd in de verbanning vanwege de deelname aan één christelijke samenkomst! Het leed dat deze gelovigen moesten doorstaan voor hun aanbidding, kunnen we tot op heden nog terugvinden in de geschiedkundige boeken en historische romans. Het ging hun echter niet om de eigen eer, maar om Gods eer. Alles hadden ze ervoor over om voor het aangezicht van God te verschijnen; verdrukking, honger of het zwaard – niets kon hen ervan scheiden. Dat is pas echte aanbidding!

Hem zij alle eer

In de aanbidding gaat het om de eer en aanbidding die we God tezamen met het oog op zijn Persoon geven. Het gaat om datgene wat Hij voor hen is die Hem eren en aanbidden. God heeft Zich een volk verworven dat zijn heerlijkheid erkent (vgl. Ef1:4-14). Het hart van de gelovige mag ernaar uitgaan om God te aanbidden en eren. Dat is de ware samenkomst voor de gelovige! Hij erkent dat er een hoger Wezen is, almachtig, alwetend en alomtegenwoordig, en beseft dat hij zich nederig voor deze hoogste Autoriteit moet buigen. Maarten Luther zei: 'Een God hebben, betekent die God te aanbidden.' En de vroegere kerkvader Aurelius Augustinus schreef in zijn *Belijdenissen* de woorden: 'Heer, U hebt ons voor Uzelf geschapen, en ons hart is onrustig, tot het rust vindt in U.' En: 'We kunnen alleen dan volledig mens zijn, als we God aanbidden, van Wie wij het evenbeeld dragen.'

De mens heeft een aangeboren behoefte om zich toe te wijden aan doelen die hoger zijn dan hijzelf. Sommigen hebben de mens dan ook een 'religieus wezen' genoemd. Overal waar mensen leven, bestaan er religies. En als de mens niet de onvergankelijke en heerlijke Schepper aanbidt, dan aanbidt hij de schepping: 'van een vergankelijk mens, van vogels, van viervoetige en van kruipende dieren' (Rm1:23). Als mensen hun Schepper niet aanbidden, aanbidden ze onherroepelijk een realiteit die de aanbidding niet waard is. Wat is dan nog het nut van ons leven? 'Laat ons eten en drinken, want morgen sterven we,' is dan het enige wat ons nog inspireert (1Ko15:32). Op deze wijze aanbidden velen bijvoorbeeld hun huis, auto, partner of portemonnee. De mensheid lijkt slechts twee alternatieven te hebben: ofwel God aanbidden en waarlijk mens zijn, ofwel iets anders aanbidden en zichzelf als mens vernietigen.

U bent waardig

Met de woorden 'U bent waardig' aanbidden de vier levende wezens en vierentwintig oudsten in het boek Openbaring de Heer: 'U bent waard, onze Heer en God, te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen, en door uw wil bestonden zij en zijn zij geschapen' (Op4:11). En het Lam ontvangt daarbij dezelfde eer en aanbidding: 'U bent waard het boek te nemen en zijn zegels te openen; want U bent geslacht en hebt voor God gekocht met uw bloed uit elk geslacht en taal en volk en natie, en hebt hen voor onze God gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters; en zij zullen over de aarde regeren' (Op5:9-10). Alleen al in deze lofprijzen vinden we vier redenen waarom de Heer het waard is door ons aanbeden te worden: (1) Hij is de Schepper van alle dingen; (2) Hij werd geslacht; (3) Hij heeft uit de gehele wereld mensen gekocht met zijn bloed; en (4) Hij heeft hen gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters.

De gelovigen aanbidden en prijzen God. Ze weten in hun hart wat Hij voor deze wereld doet. Ze kennen de rijkdom van hun God, doordat Hij Zich aan hen geopenbaard heeft door zijn Woord. Ook als wij God willen aanbidden, doen we er goed aan dit Woord in acht te nemen en onze respons daarop te geven. Gods openbaring staat immers niet los van zijn aanbidding. Daarom staat de opdracht 'eet dit boek!' (Op10:9) niet los van de opdracht: 'aanbid God!' (Op19:10). Alles wat minder is dan het verlangen verslinden van 'Gods boek' is te weinig; aan God de Vader moeten wij zijn plaats geven als Auteur.² God aanbidden betekent: Hem te zeggen hoe wonderbaar en waardevol Hij voor mij persoonlijk is. Die aanbidding hoeft zich nog niet eens in woorden uit te drukken; ze kan zich ook heel eenvoudig in een respectvolle bewondering uiten die als antwoord op Gods openbaring uit ons opborrelt.

Als ik mijn dienst voor God wil begrijpen, moet ik God, zijn schepping, mijzelf, de gemeente en de dienst die ik voor God uitoefen begrijpen.³

Onze dienst voor Hem is immers een antwoord op de openbaring van God in de tijd. Op die wijze brengen we als gemeente dank en eer aan God en verkondigen we de heilsdaden Gods meteen aan de hele schepping. Het is dan ook vanuit dit perspectief begrijpelijk waarom op sommige kerkgebouwen de slogan staat: 'Treed binnen om te aanbidden – ga naar buiten om te dienen.' Zo gebeurt het. Heel eenvoudig. Heel normaal en heel echt. 'En elk schepsel dat in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: "Hem die op de troon zit, en het Lam, zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de macht tot in alle eeuwigheid." Hem zij alle macht! Niet enkel in de toekomst, maar ook nu. En wij mogen als gemeente nu al dit geweldige Lam vereren, loven, liefhebben en dienen in ons dagelijkse leven. Want alleen Hij is onze diepste aanbidding waard. Daarom: 'Loof de HEER, roep luid zijn naam, maak zijn daden bekend onder de volken, zing en speel voor Hem, spreek vol lof over zijn wonderen, beroem u op zijn heilige naam. En wees blij van hart, u die de HEER zoekt' (Ps105:1-3).

Noten

1. J. Calvijn, *Unterricht in der christliche Religion. Institutio Christiana Religionis*, (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1988), 594.
2. H.P. Medema, *Heerlijke Verkwisting. De rijkdom en reikwijdte van aanbidding*, (Vaassen: Medema, 2006), 84.
3. W. Wiersbe, *Real Worship. Tradition in Transition*, (Louisville: Westminster, 1986), 17.